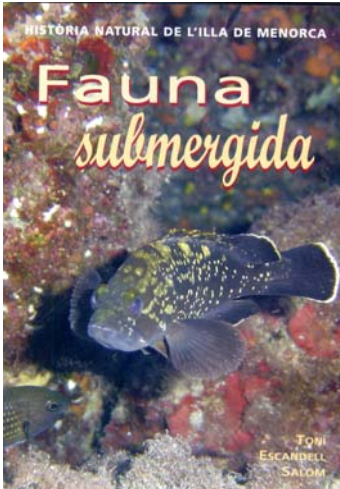

5. CIÈNCIES PURES. DVD

Escandell Salom, Antoni

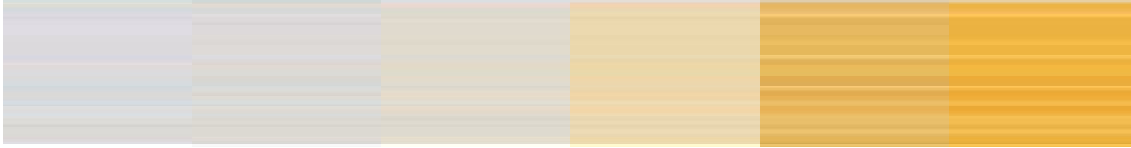
Fauna submergida [Enregistrament de vídeo] / Toni Escandell Salom ; guió Lluís Cardona Pasqual ; direcció i presentació Toni Escandell Salom ; Música, David Prats Juan ; Fotografies caràtula, Valentín Pérez Mellado. -- Menorca : l'autor, DL2006. -- 1 DVD (30 min.). -- (Història natural de l'Illa de Menorca ; 5)
DL: ME-29-2006

I. Cardona Pasqual, Lluís, guió II. Prats Juan, David, música III. Pérez Mellado, Valentín, fot.
Peixos -- Menorca

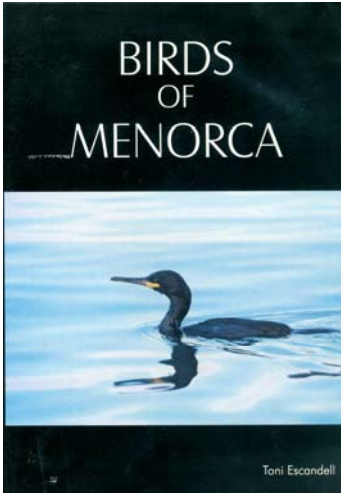
597.2/.5(460.32Menorca)

El DVD ens apropa a Menorca, illa petita i baixa, situada en una regió poc plujosa. Els cursos d'aigua que la solquen són petits i la descàrrega fluvial a les aigües marines és minsa. La llunyania del continent impedeix l'arribada de les aigües dolces abocades a la mar per rius com l'Ebre. Aquests fets marquen el litoral menorquí: el predomini de les costes rocoses i la transparència de les seves aigües. El DVD ens mostra una gran quantitat de peixos i altres organismes que poblen el litoral menorquí. Les aigües marines són transparents però els falta el plàncton, aliment bàsic per als peixos. La roca i la transparència de l'aigua defineixen el tipus de peixos i vegetals que hi viuen. La roca crea un medi al qual es fixa la colònia vegetal i evita que sigui arrabassada per les ones; en aquesta zona trobam els vogamarins, els calamars, les morenes, els crancs i els pops.

Ens submergim en un món ple d'amagatalls i refugis; uns, com la rascla o l'espèct, esperen sorprendre les seves víctimes; mentre altres, com les salpes, cerquen el menjar entre les pastures de les algues. El fons d'arena és un medi distint al de la roca: molts peixos s'hi amaguen; hi trobam estrelles i vergamanses. L'hàbitat de la praderia de posidònia, pròpia de la Mediterrània, arriba fins els 35 metres de profunditat i s'hi refugien peixos com la vaca, la donzella o l'esparrall. La posidònia és important perquè evita la pèrdua de l'arena de les platges. La columna d'aigua entre el fons i la superfície és habitada per diverses espècies, que prenen formes transparents com ho fan els bòrns. Es reflexiona sobre els efectes de la pesca i acaba amb un passeig per la reserva marina del nord de l'illa, enriquida per una varietat de peixos i vegetals i a on la presència de l'home és limitada. El documental acaba amb imatges dels dofins i el vell marí, mamífer avui ja desaparegut de la costa de la nostra illa.

5. CIÈNCIES PURES. DVD

Escandell Salom, Antoni

Birds of Menorca [enregistrament vídeo] / Toni Escandell. –
[Menorca : l'autor], DL 2006. – 1 DVD (30 min.)
DL: ME-467-2006

Ocells – Menorca

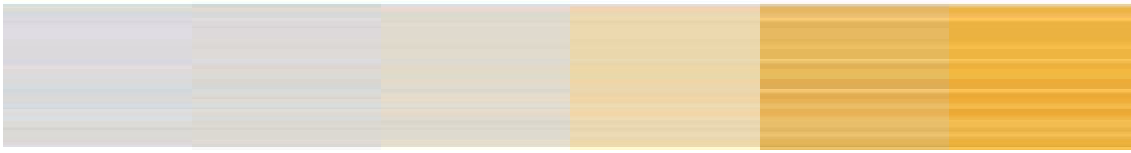
598.2(460.32Menorca)

El 2000 es va editar un vídeo que va ser realitzat al llarg de dos anys per poder observar i conèixer els ocells de l'illa. Avui, aquell vídeo ha estat millorat i es presenta en format DVD. L'obra pretén ser una guia de les principals aus existents al cel menorquí.

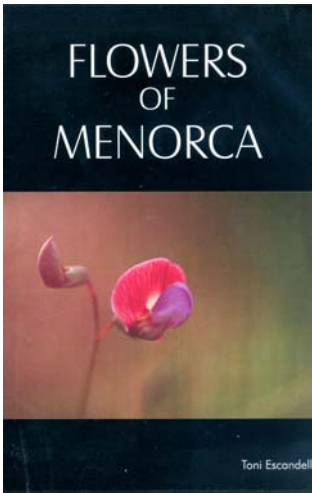
El document que primer va ser editat en català i castellà, avui es pot gaudir en anglès, té una durada de devers quaranta-cinc minuts i està dividit en dues parts: una petita introducció ens apropa a la climatologia de l'illa, mentre que una part més extensa ens descobreix els diferents hàbitats de l'illa, seguint el recorregut de les diferents aus. En aquest sentit, l'autor va poder recollir imatges d'un centenar d'aus de les més de tres-centes que existeixen a l'illa.

Es pot dir que s'han captat imatges belles d'animals gairebé en perill d'extinció o bé que, que per la seva bellesa, són dignes de ser vistes. El vídeo té amb una banda sonora composta especialment pel músic Xavier Tortosa.

5. CIÈNCIES PURES. DVD

Escandell Salom, Antoni

Flowers of Menorca [enregistrament vídeo] / Toni Escandell. – [Menorca : l'autor], DL 2006. – 1 DVD (45 min.)

DL: ME-468-2006

Flors – Menorca

581.9(460.32Menorca)

DVD que ens parla de les flors a l'illa de Menorca. En una illa de just set-cents quilòmetres quadrats i només dos-cents de costa, Menorca es caracteritza per una sèrie de comunitats de plantes amb un alt nivell d'endemicisme. La flora de Menorca és condicionada pel clima, el substrat, la història geològica i altres factors que es donen a l'illa; només així es pot entendre que a Menorca existeixin vuitanta endemismes. D'aquests, quinze són l'endemisme Tyrrhenian, açò és, comú a les altres illes Balears, Còrsega i Sardenya. Nou són endemismes de les illes Balears, trenta-set són gimnèsies que són semblants a les que es troben a Mallorca i setze són endemismes exclusius de Menorca. Gràcies a una gran varietat dels ecosistemes que beneficien una respectuosa explotació del medi ambient, Menorca es beneficia d'una gran biodiversitat de la vida de les plantes, de les quals hi ha unes mil dos-cents de catalogades.

Per acostar-nos a aquesta realitat, es presenten les plantes de l'illa en cinc capítols. De l'àrea de la costa se'n destaquen els principals endemismes i les sargantanes endèmiques que pol·linitzen les flors, a més d'altres flors amb colors intensos; es parla de les platges i les dunes associades a una vegetació pròpia de la zona, i es destaca la sivina. A les zones humides es destaca l'albufera des Grau, amb la presència de tamarells, joncs i canyes. Els barrancs són un altre ecosistema intens; es recorda els lligams geològics entre Mallorca i Menorca per entendre els endemismes semblants; l'ecosistema és determinat pels conreus de les explotacions agràries i es parla del càrritx, les ortigues, els cards, els quequecs i l'enclova. Un quart aspecte és l'estudi de les diferents espècies d'orquídies silvestres de l'illa. I, finalment, s'estudien les plantes presents als boscos, amb els alzinars, els arbocers, el romaní, les oliveres i els ullastres. S'expliquen els pinars segons els diferents tipus de pins.

5. CIÈNCIES PURES

Moll Marquès, Marc

Etnobotànica a Menorca XVII-XX (3) : les utilitats de les plantes a Menorca, segles XVII-XX / Marc Moll Marqués. -- Ciutadella : Col·lectiu Folkloric de Ciutadella, 2006. -- 62 p. ; 21 cm. -- (Quaderns de Folklore ; 80)
DL: ME-49-2006

I. Col·lectiu Folkloric de Ciutadella
1. Botànica -- Menorca
581(460.32Menorca)

L'etnobotànica és l'ús popular de les plantes. L'obra, feta des de l'àmbit científic, destaca pel seu caràcter divulgatiu. Si el primer llibre és dedicat a conreus, arbres fruiters i farratges, i el segon descriu l'ús tradicional de les plantes en oficis i ormejos, aquest tercer ens apropa a l'ús i els oficis en relació amb la llenya, els combustibles vegetals i els ramells. La llenya com a font d'energia ens apropa a l'aprofitament del bosc, les plagues forestals que es patien i els oficis que es practicaven a la marina: el carboner, el ramer i el llenyer, que feien el combustible per als forns del lloc i del poble, les cuines i les foganyes. També parla de les feines dels forns de calç i les teuleres. La llenya és treballada per artesans com l'arader, el fuster i l'ebenista. Altres oficis relacionats amb el món del gravat i del calçat són el tallista, el torner, el taloner i el former.

Les llenyes permeten fer diferents estris. S'ha de conèixer la fusteria, els mestres d'aixa i quines són les llenyes usades per fer barques. Els costums antics ens porten a descobrir quines són les plantes emprades per començar un foc, els combustibles vegetals i les falles. Les algues de les platges també tenen les seves funcions; cal conèixer-ne les utilitats i varietats. Des d'emprimer, l'home cultivava les plantes per menjar-se-les: es parla de les varietats de verdures, hortalisses i llegums, aliments bàsics per als sofregits, les salses, les amanides, els envinagrats i els salmorros. També es fan conserves, gelatines, almívars i arrops. Es parla del cafè i les seves varietats. Avui la química ha substituït les herbes per formatjar i fer el brosat. Les plantes mel·líferes fan una mel gustosa. I, finalment, es parla de ramells, flors i arbres de jardí per gaudir-ne a les llars, tant els ramells i flors d'exterior com d'interior, les flors de temporada i les perennes, i les plantes enfiladisses, les aromàtiques i les aquàtiques.